

Warszawa, dnia 10 maja 2019 r.

Polskie
Stowarzyszenie
Wydawców
Muzycznych

Szanowny Pan

Prof. dr hab. Piotr Gliński

Wiceprezes Rady Ministrów

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

ul. Krakowskie Przedmieście 15/17

00-071 Warszawa

Uwagi do Statutu Stowarzyszenia Autorów ZAiKS

Szanowny Panie Ministrze,

W imieniu Polskiego Stowarzyszenia Wydawców Muzycznych (PSWM) pragnę przedstawić istotne zastrzeżenia zrzeszonego w nim środowiska wydawców muzycznych wobec treści nowego Statutu Stowarzyszenia Autorów ZAiKS uchwalonego przez Nadzwyczajny Zjazd Delegatów tej organizacji w dniu 6 kwietnia 2019 r. w wykonaniu obowiązku wynikającego z treści art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.

Mając na uwadze, że zgodnie z treścią art. 13 wskazanej wyżej ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (zwaney dalej „Ustawą OZZ”) zmiana lub uchwalenie nowego statutu organizacji zbiorowego zarządzania wymaga wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego oraz że sąd rejestrowy zobowiązany jest doręczyć odpis wniosku o wpis ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, który ma prawo wypowiedzieć się w sprawie przedmiotowego wniosku w terminie 21 dni od dnia doręczenia jego odpisu, przedkładamy niniejsze uwagi wraz z prośbą o wzięcie ich pod uwagę przy dokonywaniu analizy i oceny uchwalonego w dniu 6 kwietnia 2019 r. Statutu Stowarzyszenia Autorów ZAiKS (zwanego dalej „Statutem”) jako organizacji zbiorowego zarządzania.

Polskie Stowarzyszenie Wydawców Muzycznych,

ul. Relaksowa 33/39, 02-796, Warszawa, ul. Relaksowa 33/39 – Tel 022/546 9600

1. Uwagi wstępne

Z uwagi na zarysowaną poniżej specyfikę działalności wydawców muzycznych ich miejsce w systemie zbiorowego zarządu prawami autorskimi majątkowymi do utworów muzycznych i słowno-muzycznych (zwanych dalej „utworami”) wymaga szczególnego uregulowania, uwzględniającego z jednej strony ich przeważający udział ilościowy w repertuarze utworów aktywnie eksploatowanych na rynku muzycznym, połączony z bardzo znaczącym udziałem w całości wynagrodzeń autorskich inkasowanych i wypłacanych przez Stowarzyszenie Autorów ZAiKS z tytułu eksploatacji takich utworów, z drugiej zaś strony uwzględniającego niewielką liczebność tej grupy uprawnionych w stosunku do całkowitej liczby członków ww. Stowarzyszenia. W organizacji utworzonej i działającej wyłącznie w oparciu o prawo stowarzyszeń podstawową przeszkodę dla zapewnienia takiej grupie uprawnionych jak wydawcy muzyczni jakiegokolwiek rzeczywistego wpływu na jej działalność, w tym w szczególności na wybór i działanie jej organów stanowiła zasada równości wszystkich członków przy wykonywaniu ich praw i obowiązków członkowskich.

Dlatego też ta ogólna i fundamentalna zasada prawa stowarzyszeń została zrównoważona w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/26/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych do korzystania online na rynku wewnętrznym (dalej: „Dyrektywa CRM”) oraz w Ustawie OZZ zasadą sprawiedliwego i wyważonego wpływu poszczególnych kategorii uprawnionych na procesy decyzyjne stowarzyszenia będącego organizacją zbiorowego zarządzania.

I ta właśnie zasada powinna znaleźć swoje praktyczne rozwinięcie i urzeczywistnienie w postanowieniach nowego Statutu ZAiKS. **W ocenie reprezentowanych przez PSWM wydawców muzycznych dokument ten nie tylko nie realizuje celów wyznaczonych przez Ustawę OZZ, ale jest z nią w istotnym zakresie sprzeczny.**

Dla lepszego uzasadnienia przedstawionych poniżej szczegółowych zastrzeżeń należy zacząć od wskazania kilku istotnych okoliczności faktycznych.

2. Wydawcy muzyczni jako szczególna kategoria uprawnionych

Z danych opublikowanych przez ZAiKS w dokumencie „Sprawozdania ZAiKS-u za 2017 r. Komentarze. Interpretacje.”, dostępnym na stronie internetowej www.zaiks.org.pl/467,207,sprawozdania organizacja ta zainkasowała w roku 2017 wynagrodzenia autorskie w łącznej kwocie 359 490 295, 26 zł.

Według raportu CISAC (Confédération Internationale des Sociétés d'Auteurs et Compositeurs) – Międzynarodowej Konfederacji Związków Autorów i Kompozytorów, której ZAiKS jest członkiem od 1926 r., opublikowanego na stronie www.cisac.org/CISAC-University/Library/Global-Collections-Reports/Global-Collections-Report-2018 , **szacowany udział muzyki we wskazanej wyżej kwocie inkasie ZAiKS wynosi 89,1 %.**

Należy wskazać, że co najmniej 40% kwot dystrybuowanych przez ZAiKS jako wynagrodzenia za korzystanie z utworów muzycznych i słowno-muzycznych przypada na repertuar reprezentowany przez wydawców muzycznych.

Z treści powołanego wyżej dokumentu „Sprawozdania ZAiKS-u za 2017 r. Komentarze. Interpretacje.” wynika, że na koniec 2017 roku ZAiKS zarządzał 483 623 utworami, powierzonymi bezpośrednio przez autorów. Tymczasem repertuar powierzony do zbiorowego zarządu przez Wydawców obejmuje co najmniej 10 000 000 zarejestrowanych w ZAiKS utworów muzycznych i słowno-muzycznych, czyli repertuar powierzony do zbiorowego zarządu przez wydawców muzycznych jest co najmniej 20-krotnie większy niż repertuar utworów powierzonych ZAiKS-owi bezpośrednio przez autorów. Podkreślić przy tym należy, że kilku spośród wydawców reprezentowanych przez PSWM posiada samodzielnie repertuar znacznie liczniejszy od repertuaru powierzonego Stowarzyszeniu bezpośrednio przez autorów.

Powyższe dotyczące wielkości repertuaru reprezentowanego przez wydawców muzycznych oraz przypadającego na niego udziału w dystrybuowanych kwotach wynagrodzeń dotyczą wydawców muzycznych, którzy spełniają kryteria członkowskie określone w definicji wydawcy muzycznego zawartej w nowym Statucie ZAiKS. W ocenie PSWM takich wydawców będzie nie więcej niż **40 (czterdziestu).**

Jak zatem widać wydawcy muzyczni stanowią szczególną kategorię uprawnionych i tym samym szczególną kategorię członków, gdyż jest to i będzie grupa stosunkowo mało liczebna, jednak reprezentującą znaczącą część repertuaru pozostającego w zbiorowym zarządzie ZAiKS, generującego przeważającą część przychodów uzyskiwanych przez ZAiKS z inkasa (w odniesieniu do całości przychodów). Ta niezwykle ważna okoliczność została jednak całkowicie zignorowana w trakcie tworzenia i uchwalania nowego Statutu ZAiKS, a przyjęte mechanizmy wyłaniania władz Stowarzyszenia i reprezentacji poszczególnych grup uprawnionych, w szczególności w Zjeździe Delegatów, który jest najwyższą władzą Stowarzyszenia, całkowicie marginalizują wydawców jako kategorię uprawnionych.

3. Uwagi szczegółowe

a) Definicja wydawcy muzycznego – zarzut naruszenia art. 14 ust. 4 Ustawy OZZ.

Analizy i oceny postanowień Statutu należy zacząć od sposobu w jaki w Statucie zdefiniowano wydawcę muzycznego.

Zgodnie z treścią § 5 ust. 2 Statutu „Wydawcą muzycznym w rozumieniu Statutu jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność prawną, której przysługują autorskie prawa majątkowe do utworów muzycznych, słowno-muzycznych i słownych na podstawie odpowiednich umów, prowadząca we własnym imieniu działalność wydawniczą, stanowiącą jeden z podstawowych przedmiotów jej działalności, polegającą w szczególności na wykonywaniu praw do utworów muzycznych, słowno-muzycznych i słownych, w tym na ich rozpowszechnianiu i podejmowaniu działań marketingowych w odniesieniu do tych utworów oraz na reprezentowaniu interesów uprawnionych i która otrzymuje w zamian uzgodnioną część przychodów z praw.”

Należy wskazać, że wydawca muzyczny jest uprawnionym w rozumieniu Ustawy OZZ. Definicja wydawcy nie powinna być zatem z ustawową definicją uprawnionego sprzeczna, nie powinna zmieniać kryteriów przyznania komukolwiek statusu uprawnionego, a jedynie co najwyżej je precyzować.

Zgodnie z Art. 3. Pkt 4) Ustawy OZZ przez uprawnionego należy rozumieć każdego, komu przysługują prawa autorskie lub pokrewne lub tytuł prawny do przychodów z tych praw, niebędącego organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi. Tymczasem definicja statutowa wydawcy muzycznego odwołuje się do kryterium prowadzenia działalności wydawniczej której wyróżnikiem miałyby być w szczególności rozpowszechnianie utworów i podejmowanie w odniesieniu do nich działań marketingowych. **Wprowadzono zatem do definicji wydawcy muzycznego pozaustawowe kryterium jakim jest prowadzenie działalności w zakresie rozpowszechniania utworów i podejmowania w odniesieniu do nich działań marketingowych co jest w naszej ocenie niedopuszczalne.** Kryteria te są na tyle nieostre i trudne do zweryfikowania, że nie mogą być podstawą do przyznawania określonemu podmiotowi prawa do bycia członkiem Stowarzyszenia.

Ponadto niejasne jest wymaganie, aby tak zdefiniowana działalność wydawnicza była jednym z „podstawowych przedmiotów działalności” wydawcy muzycznego.

Mając na uwadze treść § 6 ust. 6 uchwalonego Statutu należy uznać, że niejasności dotyczące definicji wydawcy muzycznego będą pozwalały na niedopuszczalną dowolność przy decydowaniu o przyjmowaniu wydawców w poczet członków, w szczególności w poczet członków zwyczajnych. Sposób w jaki pojęcie wydawcy muzycznego zdefiniowanego może powodować, że decyzje Zarządu nie będą w praktyce poddawały się kontroli.

§ 5 ust. 2 uchwalonego Statutu należy uznać za niezgodny w przepisami art. 14 ust. 4 Ustawy OZZ, który wymaga, aby warunki członkostwa opierały się na kryteriach obiektywnych, przejrzystych i niedyskryminujących.

b) Zebranie Delegatów – zarzut naruszenia art. 18 Ustawy OZZ

Zebranie Delegatów jest najwyższą władzą Stowarzyszenia. W myśl § 31 ust. 2 uchwalonego Statutu Zebranie Delegatów składa się z członków Zarządów Sekcji zrzeszających członków zwyczajnych i delegatów wybranych w Sekcjach zrzeszających członków zwyczajnych (twórców i wydawców muzycznych), w łącznej liczbie co najmniej 200 delegatów.

Należy wskazać, że spośród obecnie istniejących Sekcji członkowskich członków zwyczajnych w rozumieniu uchwalonego Statutu zrzeszać będzie 11 Sekcji, w tym:

- Sekcja Autorów Dzieł Muzycznych (Sekcja A) – licząca obecnie 129 członków zwyczajnych;
- Sekcja Autorów Utworów Muzyki Rozrywkowej i Tanecznej (Sekcja B) – licząca obecnie 653 członków zwyczajnych;
- Sekcja Autorów Dzieł Dramatycznych (Sekcja C) – licząca obecnie 37 członków zwyczajnych;
- Sekcja Autorów Utworów Literackich Małych Form (Sekcja D) – licząca obecnie 282 członków zwyczajnych;
- Sekcja Autorów Dzieł Literackich (Sekcja F) – licząca obecnie 163 członków zwyczajnych;
- Sekcja Autorów Dzieł Filmowych i Telewizyjnych (Sekcja G) – licząca obecnie 135 członków zwyczajnych;
- Sekcja Autorów Dzieł Choreograficznych (Sekcja H) – licząca obecnie 23 członków zwyczajnych;
- Sekcja Autorów Dzieł Naukowych (Sekcja I) – licząca obecnie 71 członków zwyczajnych;
- Sekcja Autorów Prac Publicystycznych (Sekcja M) – licząca obecnie 37 członków zwyczajnych;

- Sekcja Autorów Wersji Językowych do Filmów (Sekcja O) – licząca obecnie 144 członków zwyczajnych;

oraz nowa:

- Sekcja Wydawców Muzycznych – licząca około 40 członków zwyczajnych.

Spośród powyżej wymienionych Sekcji cztery zrzeszają członków zwyczajnych będących uprawnionymi do utworów muzycznych i słowno-muzycznych tj. Sekcje A, B, D oraz Sekcja Wydawców Muzycznych. Zgodnie z § 21 ust. 2 Statutu każda Sekcja posiada Zarząd składających się z 5 osób. A zatem przy zastosowaniu takiego klucza wskazane powyżej Sekcje, na które przypada zgodnie z danym CISAC prawie 90 % inkasowanych przez ZAiKS przychodów mogą być reprezentowane w Zebraniu Delegatów przez łącznie 20 członków zwyczajnych będących członkami Zarządów Sekcji. Pozostałe Sekcje mające łączny udział w przychodach niewiele większy od 10% będą reprezentowane na Zebraniu Delegatów przez 35 członków zwyczajnych będących członkami Zarządów Sekcji. To oczywiście jest rażąca dysproporcja nie mająca uzasadnienia także przy wzięciu pod uwagę liczebności ww. Sekcji, gdyż Sekcje A, B, D oraz Sekcja Wydawców Muzycznych będą liczyły łącznie 1095 członków zwyczajnych (przyjmując liczebność Sekcji Wydawców na 40 członków) zaś pozostałe sekcje będą miały w swoich szeregach znacznie mniej, bo tylko 610 członków zwyczajnych. Pomimo tego Sekcje niemuzyczne będą reprezentowane na Zebraniu Delegatów aż przez 35 członków Zarządów tych Sekcji.

W każdej Sekcji zrzeszającej członków zwyczajnych wybierani są dodatkowo delegaci na Zebranie Delegatów, przy czym zgodnie z § 31 ust. 3 Statutu liczba delegatów z danej Sekcji określana jest w proporcji do liczby członków zwyczajnych tej Sekcji, ustalonej na 3 miesiące przed wyznaczonym terminem Zebrania Delegatów. Proporcja, wyważona dla każdej kategorii uprawnionych, ustalana ma być przez Zarząd Stowarzyszenia w tym samym terminie.

Treść powołanego wyżej przepisu Statutu jednoznacznie wskazuje, że liczba delegatów z danej Sekcji określana jest w wyłącznie proporcji do liczby członków zwyczajnych tej Sekcji. Jedynym kryterium jest tylko liczebność danej Sekcji. Proporcja, o której w zdaniu ostatnim § 31 ust. 3 Statutu będzie „wyważona” wyłącznie w oparciu o kryteria ilościowe (np. na 10 członków zwyczajnych danej Sekcji będzie przypadało prawo wyboru 1 delegata. Brak określonych statutowo zasad nawet tak ułomnego „wyważania” liczby delegatów prowadzi do możliwych nadużyć. Inaczej będzie bowiem wyglądała liczba delegatów z danej Sekcji na Zebranie Delegatów, gdy np. z tejże Sekcji jeden delegat będzie przypadał na każdą rozpoczętą grupę 5 członków zwyczajnych, inne gdy do „wyważania” zastosowany będzie wskaźnik 7 członków zwyczajnych, a jeszcze inne gdy jeden delegat będzie przypadał na każdą rozpoczętą grupę 10

członków zwyczajnych Sekcji. To daje Zarządowi możliwość sterowania liczbą delegatów z danej Sekcji i w rezultacie Zarząd może wpływać na skład Zebrania Delegatów, w którego kompetencjach leżą przecież np. takie sprawy jak:

- 1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Stowarzyszenia za ubiegły rok obrotowy;
- 2) udzielenie absolutorium Zarządowi Stowarzyszenia i Komisji Rewizyjnej z wykonania przez nich obowiązków;
- 3) wybór biegłego rewidenta do badania sprawozdania finansowego Stowarzyszenia oraz danych finansowych, o których mowa w art. 91 ust. 3 ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi.

Takie rozwiązanie jest rażąco sprzeczne z postanowieniami art. 18 Ustawy OZZ, zgodnie z art. którym zasady wyboru delegatów określone w statucie powinny zapewniać sprawiedliwy i wyważony sposób reprezentacji w zebraniu delegatów członków organizacji zbiorowego zarządzania, którzy należą do różnych kategorii uprawnionych, ze względu na:

- 1) **liczbę członków** organizacji zbiorowego zarządzania należących do danej kategorii uprawnionych lub
- 2) **wysokość przychodów z praw** uzyskiwanych przez członków organizacji zbiorowego zarządzania należących do danej kategorii uprawnionych, lub
- 3) **liczbę utworów lub przedmiotów** praw pokrewnych członków organizacji zbiorowego zarządzania należących do danej kategorii uprawnionych, do których prawami ta organizacja zbiorowo zarządza.

Choć Ustawa OZZ nakazuje brać pod uwagę 3 kryteria i dokonywać wyważenia liczby delegatów w oparciu o te 3 kryteria, to ZAiKS poprzestaje na zastosowaniu wyłącznie kryterium liczebności członków zwyczajnych w Sekcjach. To jest działanie wymierzone w wydawców muzycznych i dyskryminująca ich z jawnym pogwałceniem wyraźnych nakazów jakie daje Ustawa OZZ.

W tym zakresie postanowienia nowego Statutu rażąco naruszają cel, ducha i literę Dyrektywy CRM oraz Ustawy OZZ.

Przyjęte rozwiązania oznaczają, że w kluczowych sprawach związanych z wykonywaniem zbiorowego zarządu decyzje będą podejmowane przez członków będących delegatami Sekcji, które przynoszą Stowarzyszeniu 10 % przychodów, zaś przedstawiciele Sekcji przynoszących 90% przychodów będą de facto w mniejszości jeśli chodzi o liczbę delegatów.

Biorąc pod uwagę kryterium wskazane w pkt 2 i 3 powyżej oraz wiodącą siłę „repartycyjną” katalogów wydawców zwłaszcza w prawach publicznych (bardzo czytelną, choćby w nadaniach

radiowych) wydawcy powinni mieć co najmniej 1/3 głosów na Zebraniu Delegatów Stowarzyszenia.

c) Zarząd Stowarzyszenia

Zastrzeżenia budzi treść § 40 uchwalonego Statutu, określającego skład Zarządu Stowarzyszenia i stanowiącego, że w skład Zarządu Stowarzyszenia wchodzi Przewodniczący wybrany przez Zebranie Delegatów oraz przedstawiciele każdej Sekcji zrzeszającej członków zwyczajnych, wybrani przez Zebranie Delegatów spośród kandydatów wybranych przez te Sekcje, przy czym Sekcja zrzeszająca ponad 500 członków zwyczajnych ma w Zarządzie Stowarzyszenia dwóch przedstawicieli, a pozostałe Sekcje mają w Zarządzie Stowarzyszenia po jednym przedstawicielu.

Mając na uwadze, że powyższą regulację oraz liczbę Sekcji i ich skład należy zauważyć, że przy zastosowaniu postanowień § 40 Statutu w chwili obecnej Zarząd będzie składał się z 13 osób, z czego Sekcje A, B, D oraz Sekcja Wydawców Muzycznych będą mogły łącznie wybrać 5 członków Zarządu (Sekcja D będzie miała prawo wyboru 2 osób do Zarządu). A zatem także w tym przypadku Sekcje reprezentujące podmioty posiadające prawa do repertuaru, na który przypada 90% przychodów będą miały w Zarządzie zdecydowanie mniej przedstawicieli niż twórcy zrzeszeni w innych Sekcjach, na których przypada 10% przychodów inkasowanych przez organizację zbiorowego zarządzania. Ze wskazanej wyżej liczby 13 członków Zarządu wydawcom muzycznym przypada prawo do wyboru 1 członka Zarządu Stowarzyszenia. Czyli bez zważania na wszystkie istotne okoliczności wskazane w pkt 2 niniejszego pisma wydawcy muzyczni, których prawa przynoszą więcej niż 1/3 przychodów ze zbiorowego zarządu, mogą wybrać 1/13 Zarządu, czyli tyłu samo, ilu wybiera Sekcja H licząca 23 członków zwyczajnych, których łączny udział w inkasie wynosi niewielki ułamek jednego procenta.

Ocena Statutu i przyjętych w nim rozwiązań powinna zostać dokonana przede wszystkim pod kątem zgodności z Ustawą OZZ. Skoro bowiem Stowarzyszenie Autorów ZAiKS chce być organizacją zbiorowego zarządzania, to wszystkie regulacje statutowe powinny być konstruowane z myślą o istocie zbiorowego zarządzania i o tym jak została ona wyrażona w treści Ustawy OZZ.

d) Komisja Rewizyjna – zarzut naruszenia art. 27 ust. 3 Ustawy OZZ

Jak wynika z treści art. 27 ust. 3 Ustawy OZZ zasady wyboru członków komisji rewizyjnej określone w statucie zapewniają sprawiedliwy i wyważony wpływ poszczególnych kategorii członków organizacji zbiorowego zarządzania na skład komisji.

Tymczasem z treści § 44 ust. 1 Statutu wynika, że Komisja Rewizyjna składa się z siedmiu członków, wybranych na Zebraniu Delegatów, spośród kandydatów – członków zwyczajnych Stowarzyszenia, wybranych przez Sekcje zrzeszające członków zwyczajnych.

Mając na uwadze wcześniejsze zastrzeżenia co do sprawiedliwej i wyważonej reprezentatywności wydawców muzycznych na Zebraniu Delegatów oraz co do składu Zebrania Delegatów i liczby głosów przypadających na poszczególne kategorie uprawnionych należy wyciągnąć jednoznaczny wniosek, że wydawcy muzycy będą faktycznie pozbawieni prawa do udziału w organie Stowarzyszenia sprawującym nadzór nad działalnością organizacji zbiorowego zarządzania. Inne kategorie uprawnionych nie będą bowiem zainteresowane wyborem kandydata spoza ich Sekcji.

4. Wnioski końcowe

Nie ulega wątpliwości, że przy obecnym ukształtowaniu Statutu wydawcy muzycy zostali sprowadzeni wyłącznie do roli obserwatorów zarówno w Zebraniu Delegatów jak i w Zarządzie Stowarzyszenia z niewiele ważącym prawem głosu w sprawach dotyczących zarządzania ich prawami, sposobu wykonywania zbiorowego zarządu, gospodarowania środkami z zainkasowanych wynagrodzeń autorskich, w szczególności uchwalania tabel wynagrodzeń za korzystanie z reprezentowanego przez nich repertuaru, regulaminów inkasa, regulaminów repartycji i potrąceń na inne cele niż podział między uprawnionych, decyzji o inwestowaniu środków oraz innych decyzji o istotnym znaczeniu gospodarczym. Wydawcy jak i członkowie Sekcji zrzeszających twórców utworów muzycznych i słowno-muzycznych, które przynoszą około 90% przychodów z inkasa nie będą mieli praktycznego wpływu na koszty funkcjonowania Stowarzyszenia.

Dla przykładu, z powołanego wyżej dokumentu „Sprawozdania ZAiKS-u za 2017 r. Komentarze. Interpretacje.” wynika, że w latach 2015-2017 z Funduszu Popierania Twórczości wypłacono łącznie kwotę 9 377 400 zł, zaś do działalności 8 domów pracy twórczej ZAiKS dopłacił w latach 2015-2017 kwotę 24 903 675 zł. Są to kwoty, które pochodzą w kwot zainkasowanych przede wszystkim (w 90%) ze zbiorowego zarządu prawami do utworów muzycznych i słowno-muzycznych, z czego 40 % przypada na repertuar wydawców muzycznych, ale wydawcy muzycy nie mieli żadnego wpływu na takie przeznaczenie ogromnych środków finansowych. Wydawcy nie sprzeciwiają się wspieraniu twórczości i prowadzeniu w pewnym zakresie działalności socjalnej, jednakże nie mogą zgodzić się na brak wpływu lub co najwyżej marginalny wpływ na podejmowane w tym zakresie decyzje. Szanując wszystkie dziedziny twórczości, w tym

także z dziedziny sztuk plastycznych i fotografii czy też dzieł architektonicznych nie widzimy powodu, aby były one wspierane przez organizację zbiorowego zarządzania, która w zakresie swojego zezwolenia na zbiorowy zarząd nie posiada uprawnień do ochrony i zarządzania prawami do utworów z tych dziedzin twórczości.

Konstrukcja Statutu służy jednak w naszej ocenie przede wszystkim zapewnieniu władzom Stowarzyszenia dalszej swobody w realizacji celów i zadań tej organizacji, w tym nie związanych z istotą zbiorowego zarządu, jak prowadzenie działalności socjalnej na rzecz członków oraz wspieranie twórczości wybranych twórców, w tym także członków stowarzyszonych, których prawami ZAiKS zbiorowo nie zarządza. W tym kontekście Statut ZAiKS jest bardziej statutem związku twórców niż organizacji zbiorowego zarządzania. Widać to już po wskazanej w § 1 ust. 3 Statutu hierarchii aktów prawnych stanowiących podstawę działania ZAiKS, gdzie na pierwszym miejscu wskazano Prawo o stowarzyszeniach.

Statut Stowarzyszenia Autorów ZAiKS powinien być tak skonstruowany, aby tworzyć ramy dla działalności polegającej na wykonywaniu praw autorskich dla zbiorowej korzyści uprawnionych. Dążenie do marginalizacji grupy wydawców muzycznych i odrzucenie zasady sprawiedliwego i wyważonego wpływu poszczególnych kategorii uprawnionych na procesy decyzyjne zaowocowało przyjęciem Statutu, w którym istota zbiorowego zarządu, czyli **zbiorowa korzyść wszystkich uprawnionych również została zmarginalizowana, poprzez zastąpienie jej zasadą zbiorowej korzyści niektórych kategorii uprawnionych** kosztem wydawców muzycznych i w pewnym zakresie kosztem twórców zrzeszonych w Sekcjach A, B oraz D.

Z powyższych względów Statut przyjęty przez Nadzwyczajny Zjazd Delegatów tej organizacji w dniu 6 kwietnia 2019 r. nie powinien zostać zaopiniowany pozytywnie i nie powinien zostać wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego dopóki nie zostanie dostosowany do Ustawy OZZ.

Z poważaniem

Janusz Jakubowski
Radca prawny